31992L0003

SMERNICA RADY 92/3/Euratom
z 3. februára 1992
o dohľade a kontrole zásielok rádioaktívneho odpadu medzi členskými krajinami a do a von zo spoločenstva

RADA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, najmä na jej články 31 a 32,

so zreteľom na návrh Komisie ([1]) predložený po získaní stanoviska skupiny osôb vymenovaných vedeckým a technickým výborom spomedzi vedeckých expertov členských štátov,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ([2]),

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ([3]),

keďže 2. februára 1959 Rada prijala smernice stanovujúce základné normy pre ochranu zdravia pracovníkov a verejnosti pred nebezpečenstvami vznikajúcimi z ionizujúceho žiarenia ([4]), zmenené a doplnené najmä smernicou 80/836/Euratom ([5]) a smernicou 84/467/Euratom ([6]);

keďže podľa článku 2 smernice 80/836/Euratom tieto základné bezpečnostné normy okrem iného platia pre prepravu prírodných a umelých rádioaktívnych látok;

keďže podľa článku 3 smernice 80/836/Euratom musí každý členský štát zaviesť povinné ohlasovanie činností obsahujúcich riziko vznikajúce z ionizujúceho žiarenia; keďže vzhľadom na možné nebezpečenstvo a ďalšie príslušné okolnosti podliehajú tieto činnosti predchádzajúcemu povoleniu v prípadoch, o ktorých rozhoduje každý členský štát;

keďže členské štáty následne vytvorili systémy na svojich územiach, aby splnili požiadavky článku 3 smernice 80/836/Euratom, ktorá stanovuje základné normy v súlade s článkom 30 zmluvy o Euratome; keďže z tohto dôvodu členské štáty uplatňovaním prostriedkov vnútornej kontroly na základe vnútroštátnych pravidiel, ktoré sú v súlade s existujúcimi požiadavkami spoločenstva a akýmikoľvek relevantnými medzinárodnými požiadavkami, pokračujú v zabezpečovaní porovnateľnej úrovne ochrany v rámci svojich území;

keďže ochrana zdravia pracujúcich a verejnosti vyžaduje, aby zásielky rádioaktívneho odpadu medzi členskými štátmi a do a zo spoločenstva podliehali systému predchádzajúceho povolenia; keďže táto požiadavka je v súlade s politikou subsidiarity spoločenstva;

keďže rezolúcia Európskeho parlamentu zo 6. júla 1988 o zisteniach Vyšetrovacieho výboru pre manipuláciu a prepravu jadrových materiálov ([7]) vyžaduje okrem iného rozsiahle pravidlá spoločenstva na zabezpečenie podliehania cezhraničných pohybov jadrového odpadu systému prísnych kontrol a povolení od miesta ich pôvodu po bod skladovania;

keďže smernica Rady 84/631/EHS zo 6. decembra 1984 o dohľade a kontrole nad cezhraničnými zásielkami nebezpečného odpadu ([8]) v rámci Európskeho spoločenstva sa nevzťahuje na rádioaktívny odpad;

([1]) Ú. v. ES C 210, 23.8.1990, s. 7.
([2]) Ú. v. ES C 267, 14.10.1991, s. 210.
([3]) Ú. v. ES C 168, 10.7.1990, s. 18.
([4]) Ú. v. ES 11, 20.2.1959, s. 221/59.
([5]) Ú. v. ES L 246, 17.9.1980, s. 1.
([6]) Ú. v. ES L 265, 5.10.1984, s. 4.
([7]) Ú. v. ES C 235, 12.9.1988, s. 70.
([8]) Ú. v. ES L 326, 13.12.1984, s. 31. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 86/279/EHS (Ú. v. ES L 181, 4.7.1986. s. 13).

keďže Rada svojím rozhodnutím č. 90/170/EHS [1] rozhodla o tom, že spoločenstvo má byť zmluvnou stranou Bazilejskej konvencie o kontrole cezhraničných pohybov nebezpečných odpadov a ich likvidácie z 22. marca 1989; keďže táto konvencia neplatí pre rádioaktívny odpad;

keďže všetky členské štáty podpísali kódex Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (IAEA) o osvedčenom postupe v medzinárodnom cezhraničnom pohybe rádioaktívneho odpadu;

keďže riadenie rádioaktívneho odpadu si vyžaduje dohľad a kontrolu vrátane povinného a všeobecného oznamovacieho postupu pre zásielky takéhoto odpadu;

keďže sú potrebné opatrenia zabezpečujúce kontrolu zásielok po ich realizácii;

keďže príslušné orgány členských štátov určenia rádioaktívneho odpadu by mali byť schopné vzniesť námietky voči zásielkam rádioaktívneho odpadu;

keďže je tiež žiaduce, aby príslušné orgány členského štátu pôvodu a členského štátu/ov tranzitu boli schopné stanoviť, podľa istých kritérií, podmienky týkajúce sa zásielok rádioaktívneho odpadu na svojom území;

keďže pre ochranu ľudského zdravia a životného prostredia pred nebezpečenstvami vznikajúcimi z takéhoto odpadu sa musia zohľadniť riziká vyskytujúce sa mimo spoločenstva; keďže preto sa v prípade rádioaktívneho odpadu vstupujúceho a/alebo opúšťajúceho spoločenstvo musí konzultovať s treťou krajinou miesta určenia alebo pôvodu a musí sa konzultovať a informovať akákoľvek tretia krajina alebo krajiny tranzitu a musia dať svoj súhlas;

keďže Štvrtý dohovor AKP-EHS, podpísaný v Lomé 15. decembra 1989, obsahuje konkrétne ustanovenia riadiace vývoz rádioaktívneho odpadu zo spoločenstva do zmluvných strán tohto dohovoru, ktoré nie sú členskými krajinami;

keďže rádioaktívny odpad môže obsahovať jadrové materiály, ako sú definované v nariadení Komisie (Euratom) č. 3227/76 z 19. októbra 1976, týkajúcom sa použitia ustanovení bezpečnostných opatrení Euratomu [2], a preprava takýchto látok musí podliehať medzinárodnému dohovoru o ochrane jadrových materiálov (IAEA, 1980),

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

HLAVA I

Rozsah pôsobnosti

Článok 1

1. Táto smernica sa vzťahuje na zásielky rádioaktívneho odpadu medzi členskými štátmi a do a zo spoločenstva, vždy keď množstvá a koncentrácia prekročia úrovne stanovené v článku 4 písm. a) a b) smernice 80/836/Euratom.

2. Špecifické ustanovenia týkajúce sa preloženia takéhoto odpadu sú stanovené v hlave IV.

Článok 2

Na účely tejto smernice:

— *„rádioaktívny odpad“* znamená akýkoľvek materiál, ktorý obsahuje rádioaktívne izotopy alebo je nimi kontaminovaný a pre ktorý sa nepredpokladá žiadne použitie,

— *„zásielka“* znamená operácie prepravy z miesta pôvodu na miesto určenia vrátane nakladania a vykladania rádioaktívneho odpadu,

— *„držiteľ“* rádioaktívneho odpadu znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá má pred vykonaním zásielky právnu zodpovednosť za tieto materiály a zamýšľa realizovať zásielku príjemcovi,

— *„príjemca“* rádioaktívneho materiálu znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorej je tento materiál zaslaný,

— *„miesto pôvodu“* a *„miesto určenia“* znamená miesta situované v dvoch rôznych štátoch, buď v členských štátoch spoločenstva, alebo v tretích krajinách, ktoré sa preto nazývajú *„krajina pôvodu“* a *„krajina určenia“*,

— *„príslušné orgány“* znamenajú akýkoľvek orgán, ktorý podľa právnych predpisov krajín pôvodu, tranzitu alebo určenia je splnomocnený realizovať systém dohľadu a kontroly definovaný v hlavách I až IV vrátane; tieto príslušné orgány budú vymenované v súlade s článkom 17,

— *„hermeticky uzavretý zdroj“* má význam, ktorý určuje smernica 80/836/Euratom.

Článok 3

Operácie prepravy potrebné pre zásielky musia spĺňať požiadavky spoločenstva a štátne ustanovenia a medzinárodné zmluvy o preprave rádioaktívneho materiálu.

HLAVA II

Zásielky medzi členskými štátmi

Článok 4

Držiteľ rádioaktívneho odpadu, ktorý zamýšľa realizovať zásielku takéhoto odpadu alebo zariadiť realizáciu takejto zásielky, podá žiadosť o povolenie príslušným orgánom krajiny pôvodu.

[1] Ú. v. ES L 92, 7.4.1990, s. 52.
[2] Ú. v. ES L 363, 31.12.1976, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (Euratom) č. 220/90 (Ú. v. ES L 22, 27.1.1990, s. 56).

Príslušné orgány zašlú žiadosti o povolenie príslušným orgánom krajiny určenia a krajiny alebo krajinám tranzitu, ak nejaké existujú.

Na tieto účely použijú štandardný dokument uvedený v článku 20.

Zaslanie tohto dokumentu neovplyvní žiadnym spôsobom následné rozhodnutie uvedené v článku 7.

Článok 5

1. Každá žiadosť sa môže týkať viac ako jednej zásielky za predpokladu, že:

— rádioaktívny odpad, ktorého sa to týka, má v zásade rovnaké fyzikálne, chemické a rádioaktívne vlastnosti a

— zásielky sa realizujú od toho istého držiteľa tomu istému príjemcovi a patria pod rovnaké príslušné orgány a

— zásielky zahŕňajú tretie krajiny, takýto tranzit je cez rovnaký hraničný priechod alebo vstup a/alebo výstup zo spoločenstva a cez rovnaký hraničný priechod príslušnej tretej krajiny alebo krajín, ak nie je dohodnuté inak medzi príslušnými orgánmi.

2. Povolenie je platné počas obdobia najviac troch rokov.

Článok 6

1. Najneskôr do dvoch mesiacov po prijatí riadne vyplnenej žiadosti oznámia príslušné orgány krajiny určenia a každej krajiny tranzitu príslušným orgánom krajiny pôvodu ich schválenie alebo podmienky, ktoré považujú za potrebné, alebo ich zamietnutie udelenia schválenia.

Na tento účel použijú štandardný dokument uvedený v článku 20.

2. Akékoľvek podmienky požadované príslušnými orgánmi členských štátov, či už krajiny tranzitu, alebo určenia, nesmú byť prísnejšie ako tie, ktoré sú stanovené pre podobné zásielky v rámci týchto štátov, a musia spĺňať požiadavky existujúcich medzinárodných dohôd.

Pre akékoľvek zamietnutie udelenia schválenia budú uvedené dôvody alebo priložené podmienky schválenia v súlade s článkom 3.

3. Príslušné orgány krajiny určenia alebo akejkoľvek krajiny tranzitu môžu však vyžadovať ďalšie obdobie v dĺžke maximálne jedného mesiaca navyše k obdobiu uvedenému v odseku 1, aby oznámili svoje stanovisko.

4. Ak po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 1 a podľa potreby odseku 3 nebola prijatá žiadna odpoveď od príslušných orgánov krajiny určenia a/alebo plánovaných krajín tranzitu, tak sa to bude pokladať za udelenie schválenia požadovanej zásielky danými krajinami, pokiaľ neinformovali Komisiu v súlade s článkom 17 o tom, že neakceptujú vo všeobecnosti tento postup automatického schválenia.

Článok 7

Ak boli udelené všetky potrebné schválenia pre zásielku, príslušné orgány členského štátu krajiny pôvodu sú oprávnené povoliť držiteľovi rádioaktívneho odpadu jeho zaslanie a informujú príslušné orgány krajiny určenia a krajiny alebo krajín tranzitu, ak existujú.

Na tento účel použijú štandardný dokument uvedený v článku 20. Akékoľvek ďalšie požiadavky pre takéto zásielky budú pripojené k tomuto dokumentu.

Toto povolenie neovplyvní žiadnym spôsobom zodpovednosť držiteľa, prepravcu, vlastníka, príjemcu ani akúkoľvek ďalšiu fyzickú alebo právnickú osobu zapojenú do zásielky.

Článok 8

Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné sprievodné dokumenty, ktoré sa vyžadujú podľa ďalších príslušných právnych predpisov, dokumenty uvedené v článkoch 4 a 6 musia sprevádzať každú zásielku patriacu do oblasti pôsobnosti tejto smernice vrátane prípadov schválenia viac ako jedného prevozu uvedeného v článku 5.

Ak sa zásielky uskutočňujú prostredníctvom železnice, tieto dokumenty budú k dispozícii príslušným orgánom všetkých dotknutých krajín.

Článok 9

1. Do 15 dní po prijatí zašle príjemca rádioaktívneho odpadu príslušným orgánom potvrdenie o prijatí s použitím štandardného dokumentu uvedeného v článku 20.

2. Príslušné orgány krajiny určenia zašlú kópie potvrdenia ostatným krajinám zainteresovaným na operácii. Príslušné orgány krajiny pôvodu zašlú kópiu potvrdenia pôvodnému držiteľovi.

HLAVA III

Dovoz do a vývoz zo spoločenstva

Článok 10

1. Ak má odpad patriaci do oblasti pôsobnosti tejto smernice vstúpiť do spoločenstva z tretej krajiny a krajina určenia je členským štátom, príjemca predloží žiadosť o povolenie príslušným

orgánom tohto členského štátu s použitím štandardného dokumentu uvedeného v článku 20. Príjemca bude konať ako držiteľ a príslušné orgány krajiny určenia budú vo vzťahu ku krajine tranzitu konať, ako keby boli príslušnými orgánmi krajinami pôvodu, uvádzanými v hlave II.

2. Ak má odpad patriaci do oblasti pôsobnosti tejto smernice vstúpiť do spoločenstva z tretej krajiny a krajina určenia nie je členským štátom, potom sa bude členský štát, na ktorého území sa odpad prvýkrát dostane do spoločenstva, považovať za krajinu pôvodu na účely tejto zásielky.

3. V prípade zásielok patriacich pod odsek 1 informuje plánovaný príjemca zásielky v rámci spoločenstva a v prípade zásielok patriacich pod odsek 2 informuje osoba v rámci členského štátu, na území ktorého sa odpad prvýkrát dostane do spoločenstva, ktorá je zodpovedná za riadenie zásielky v rámci tohto členského štátu, svoje príslušné orgány kvôli začatiu príslušného konania.

Článok 11

Príslušné orgány členských štátov neschvália zásielky:

1. buď do:

   a) miesta určenia na juh od 60° južnej zemepisnej šírky;

   b) štátu zmluvnej strany Štvrtého dohovoru AKP-EHS, ktorý nie je členom spoločenstva, avšak so zohľadnením článku 14;

2. alebo do tretej krajiny, ktorá podľa stanoviska príslušných orgánov krajiny pôvodu, v súlade s podmienkami uvedenými v článku 20, nemá technické, právne ani administratívne prostriedky na bezpečné spravovanie rádioaktívneho odpadu.

Článok 12

1. Ak sa má rádioaktívny odpad vyviezť zo spoločenstva do tretej krajiny, príslušné orgány členského štátu pôvodu sa vo veci zásielky skontaktujú s orgánmi krajiny určenia.

2. Ak sú splnené všetky podmienky pre zásielku, príslušné orgány členského štátu pôvodu oprávnia držiteľa rádioaktívneho odpadu na jeho zaslanie a informujú orgány krajiny určenia o tejto zásielke.

3. Toto povolenie žiadnym spôsobom neovplyvní zodpovednosť držiteľa, prepravcu, vlastníka, príjemcu ani akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osoby podieľajúcej sa na zásielke.

4. Na účel tejto zásielky sa použijú štandardné dokumenty uvedené v článku 20.

5. Držiteľ rádioaktívneho odpadu oznámi príslušným orgánom krajiny pôvodu skutočnosť, že odpad dosiahol miesto určenia v tretej krajine, do dvoch týždňov od dátumu príchodu a uvedie posledné colnice, cez ktoré zásielka prešla.

6. Toto oznámenie bude podložené vyhlásením alebo certifikáciou príjemcu rádioaktívneho odpadu, uvádzajúcimi skutočnosť, že odpad dosiahol svoje správne miesto určenia, a uvedie colnice vstupu do tretej krajiny.

HLAVA IV

Opätovné zaslanie

Článok 13

Ak užívateľ vráti hermeticky uzavretý zdroj dodávateľovi zdroja v inej krajine, jeho zásielka nebude patriť do oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Táto výnimka však neplatí pre hermeticky uzavreté zdroje obsahujúce štiepny materiál.

Článok 14

Táto smernica neovplyvní právo členského štátu alebo podniku v členskom štáte, do ktorého sa má odpad vyviezť na spracovanie kvôli vráteniu odpadu po úprave do krajiny jeho pôvodu. Takisto neovplyvní právo členského štátu alebo podniku v tom členskom štáte, do ktorého sa má vyčerpané jadrové palivo vyviezť na opätovné spracovanie kvôli návratu tohto odpadu a/alebo ďalších produktov opätovného spracovania do krajiny pôvodu.

Článok 15

1. Ak zásielka rádioaktívneho odpadu nemôže byť dokončená alebo ak podmienky pre zásielku nie sú v súlade s ustanoveniami podľa hlavy II, príslušné orgány členského štátu odoslania zabezpečia, že príslušný rádioaktívny odpad sa vráti späť držiteľovi tohto odpadu.

2. V prípade zásielok rádioaktívneho odpadu z tretej krajiny do miesta určenia v rámci spoločenstva zabezpečia príslušné orgány členského štátu miesta určenia, aby príjemca tohto odpadu dohodol s držiteľom tohto odpadu, vytvoreného v tretej krajine, klauzulu zaväzujúcu držiteľa prevziať späť odpad v prípade, že zásielka sa nemôže dokončiť.

Článok 16

Členský štát alebo štáty, ktoré schválili tranzit pre pôvodnú zásielku, nemôžu zamietnuť schváliť opätovné zaslanie v prípade uvedenom:

— v článku 14, ak sa opätovné zaslanie týka tohto istého materiálu po úprave alebo opätovnom spracovaní a sú dodržané príslušné právne predpisy,

— v článku 15, ak sa opätovné zaslanie uskutoční za rovnakých podmienok a s rovnakými špecifikáciami.

HLAVA V

Procesné ustanovenia

Článok 17

Členské štáty odovzdajú Komisii najneskôr do 1. januára 1994 názov/vy a adresu/y príslušných orgánov a všetky potrebné informácie pre rýchlu komunikáciu s týmito orgánmi a tiež ich možné neprijatie postupu automatického schvaľovania uvedeného v článku 6 ods. 4

Členské štáty pravidelne odovzdávajú Komisii všetky zmeny v týchto údajoch.

Komisia oznámi tieto informácie a všetky ich zmeny všetkým príslušným orgánom v spoločenstve.

Článok 18

Každé dva roky a prvýkrát 31. januára 1994 odovzdajú členské štáty Komisii správy o vykonávaní tejto smernice.

Tieto informácie doplnia informáciami o situácii týkajúcimi sa zásielok v rámci svojho príslušného územia.

Na základe týchto správ pripraví Komisia súhrnnú správu pre Európsky parlament, Radu a Hospodársky a sociálny výbor.

Článok 19

Komisii pomáha poradný výbor pri plnení úloh stanovených v článku 18 a 20, zložený zo zástupcov členských štátov, ktorému predsedá zástupca Komisie.

Zástupca Komisie predloží výboru návrh opatrení, ktoré sa majú prijať. Výbor poskytne svoje stanovisko k danému návrhu v rámci lehoty, ktorú môže stanoviť predseda podľa naliehavosti záležitosti, ak je to potrebné, hlasovaním.

Stanovisko sa zaznamená v zápisnici, okrem toho každý členský štát má právo požiadať, aby sa jeho pozícia zaznamenala v zápisnici.

Komisia venuje najväčšiu pozornosť stanovisku, ktoré poskytne výbor. Informuje výbor o spôsobe, ktorým sa stanovisko vzalo do úvahy.

Článok 20

Postup stanovený v článku 19 sa bude týkať najmä:

— prípravy a možnej aktualizácie štandardného dokumentu pre žiadosti o povolenie uvedené v článku 4,

— prípravy a možnej aktualizácie štandardného dokumentu pre udelenie schválenia uvedeného v článku 6 ods. 1,

— prípravy a možnej aktualizácie štandardného dokumentu pre potvrdenie o prijatí uvedené v článku 9 ods. 1,

— vytvorenia kritérií umožňujúcich členským štátom vyhodnotiť, či sú splnené požiadavky na vývoz rádioaktívneho odpadu, ako je stanovené v článku 11 ods. 2,

— prípravy súhrnnej správy uvedenej v článku 18.

HLAVA VI

Záverečné ustanovenia

Článok 21

1. Členské štáty uvedú do účinnosti najneskôr 1. januára 1994 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

2. Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach uvedených v odseku 1 alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

3. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 22

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 3. februára 1992

Za Radu

predseda

João PINHEIRO